במקורבות נמי דאיכא למימר מיניה נפל ד"ה

ב א מיי׳ פ״ח מהל׳ עבודת כוכבים הלכי ט סמג לאוין מה טוש"ע י"ד סי׳ קלט סעיף ב:

רבינו חננאל אסורות. ואפילו למאן דאמר אין עובדין לשברין הני מילי בעבודת כוכבים דלאו אורחיה לשבריז אבל למרקולים היא היינו אורחיה כי פליגי רבי ישמעאל נמי בתוך ד' אמות דאיכא למימר מיניה דאיכא למימר מיניה נפל אסורות. כי פליגי במרוחקות ר' ישמעאל סבר עושין למרקוליס סטן בצד מרקוליס גדול שלש דדמיין למרקולים . אסורו׳ שחיים דלא דמייז סברי אין עושין מרקוליס קטן בצד מרקוליס גדול. ולא שנא שלש ולא שנא שתים נראות עמו אסורות שאין נראות עמו שנשרו מן המרקוליס ל) תרצה רבא הכי. לא תימא שנשרו אלא אימא שנמצאו. אינוא שנטנאו. דתניא ר' ישמעאל אומר שתים בתפיסה אחת אסורות כו׳. אוקמה רבא שתים בתפיסה אחת כגון דליכא גובהה ביני ביני אסורות. חיישינן דלמא מן המרקוליס נשרו. אבל בשתים בשתי תפיסות כגון דאיכא גובהה ביני ריוי מוחרות. שלש אפילו ביני מותרות. שלש אפילו מרוחקות אסורות: והא דתניא אלו הן אבני בית קוליס אחת מיכן ואחת מיכן ואחת על גביהן. אוקמה רבא ההיא בעיקר מרקוליס: בי ינאי מלכא חרוב ואזלו עובדי כוכבים ואוקמו ביה מרקוליס. ואתו אחרים דלא פלחו למרקוליס ושקלו לאבנים וחיפו בהן . דרכים וסרטיות. איכא דרכים וסטרטיות א״ר יוחנן בנן של קדושים והם ר׳ מנחם בר׳ סימאי מהלך בהן ואנן נפרוש מהן: ירושלמי ³) נחום איש קדש קדשים עבר קומי אדורי צלמא ואנת לא עבר עבור קומוי וסמי עינייהו. דתקרובת עבודת כוכבים הוקשה למת. מה מת אין לו טהרה עולמית. אף תקרובת עבודת כוכבים אין לה היתר עולמית. אם היא תקרובת דעבודת כוכבים כעין תקרובת פנים. פי' כגון קרבן בהמה וכיוצא בה הוי תקרובת ואם לאו לא הוי תקרובת. אמר רב יוסף בר אבא רבה בר ירמיה

א) נראה דחסר ול"ל אם אין נכאות עמו מותכות. ב) הוא בירושלמי לעיל בפ"ג הלי"א ושם איתא בוה"ל דר׳ יעקב בר אידי הוה מסתמיך בריב"ל מטין לאדורי ללמא בריב"ל מטין נחדוני א"ל נחום איש קדש קדשים

אייתי מתניתא בידיה עובד כוכבים שהביא

אבנים מן המרקוליס וחיפה בהן דרכים

נמקורנות. (מ) כגון באמה וחלי אמה: מרוחקום. (כ) בארבע במקורבות אסורות. פירש בקונטרים מקורבות מאד כגון באמה או בחלי אמה דמיניה נפול מרוחקות

כלומר בתוך ד' אמות מותרות דלאו מיניה נפול ובסמוך פירש בתפיסה אחת שאין הפסק בינם למרקולים ואסורים לכולי עלמא

דכל תוך ד' אמות נראות עמו הרי (ד) להם ופלוגתייהו דלעיל בתוך ארבע אמות בשתי תפיסות דאיכא גובהה דהוו להו כמרוחקות דליכא למימר מיניה נפול וקשה בה טובא חדא דאין זו שיטת התלמוד שנשתנה הסברא כך שמתחלה היינו סוברים היכא דליכא גובהה קורא אותם בתוך ד׳ אמות מרוחקות וליכא למימר מיניה נפול ולבסוף נאמר כי ליכא גובהה ודאי מיניה נפול ואפילו בתוך ד׳ ועוד אי בליכא גובהה טעמא דשתים אסורות משום דמיניה נפול מאי איריא שתים אסורות אפילו אחד נמי והל"ל ר' ישמעאל אומר בתפיסה אחת אפילו א' אסורה שלש אפילו מרוחקות (ה) ועוד כיון דכל תוך ד׳ אמות נראות קרי להו ואסורות אף לרבנן למה הזכיר רבי ישמעאל בתפיסה לו אסורות יותר מרבנן היה לו לומר לשון נראות כמו רבנן דהא אפי׳ רבנן מודו דנראות עמו דהיינו בתפיסה לו אסורות (ו) ועוד דמשמע אף לפי המסקנא דבמקורבות לא פליגי דאפילו איכא גובהה אסורות והכי נמי אמרינן לעיל במקורבות לא פליגי ולא הדר ביה חלמודא ודבר תימה הוא דכיון שהן מקורבות כל כך א״כ (ז) הגבוהין בקרוב למרקולים ממש היה ועובדין אותן האבנים כשנופלות אם כן הוה לן למימר שאם הגובהה קרוב למרקולים אפילו מרוחקות אסורות כאילו לא היה גובהה שכיון שעברו הגובהה מה מזיק להן הגובהה מכאן ואילך מיהו הא לא קשיא כולי האי דאיכא למימר דה"ק במקורבות חוך ארבע וליכא גובהה לכ"ע לא פליגי אי נמי כי איכא גובהה ואבני המרקולים אינם גבוהים יותר כי אם מעט (ח) כשהם נופלות אינם יכולות להתרחק לכן נראה לפרש דלעולם כך היא הסברא דבתוך ד' אמות נמי יש שאינן נראות כדקרי לעיל מרוחקות חוך ד' אמות וה"פ כאן בתפיסה אחת דליכא גובהה

אסורות כי פליגי במרוחקות והא בצד מרקולים קתני מאי בצד בצד ארבע אמות דידיה רבי ישמעאל סבר עושין מרקולים קמן בצד מרקולים גדול שלש דדמיין למרקולים אסורות שתים מותרות רבנן סברי אין עושין מרקולים קמן בצד מרקולים גדול לא שנא שלש ולא שנא שתים נראות עמו אסורות שאין נראות עמו מותרות: אמר מר בידוע שנשרו ממנו דברי הכל אסורות ורמינהי אבנים שנשרו מן המרקולים נראות עמו אסורות שאין נראות עמו מותרות ור' ישמעאל אומר שלש אסורות שתים מותרות אמר רבא לא תימא שנשרו אלא אימא שנמצאו וסבר ר' ישמעאל שתים מותרות והתניא ר' ישמעאל אומר שתים בתפיסה לו אסורות שלש אפילו מרוחקות אסורות אמר רבא לא קשיא כאן בתפיסה אחת כאן בשתי תפיסות וה"ד דאיכא גובהה ביני וביני ומרקולים כה"ג מי הוי והא תניא יאלו הן אבני בית קולים אחת מכאן ואחת מכאן ואחת על גביהן אמר רבא כי תניא ההיא בעיקר מרקולים בי ינאי מלכא חרוב אתו עובדי כוכבים אוקימו ביה מרקולים אתו עובדי כוכבים אחריני דלא פלחי למרקולים שקלינהו וחיפו בהן דרכים וסטרטאות איכא רבנן דפרשי ואיכא רבנן דלא פרשי א"ר יוחנן בנן של קדושים מהלך עליהן ואגן נפרוש מהן סמאן ניהו בגן של קדושים רבי מנחם ברבי סימאי ואמאי קרו ליה בגן של קדושים דאפי׳ בצורתא דזווא לא מיסתכל מ"ם דמאן דפריש סבר לה כי הא דאמר ירב גידל א"ר חייא בר יוסף א"ר מנין לתקרובת עבודת כוכבים שאין לה במילה עולמית

מותרות ותוך ד' אמות אע"ג שאינן נראות קאמר רבי ישמעאל דאפילו שתים אסורות דא"ל מרקולים קטן הם כיון שהם בחוך ד' אמוח ודוקא שתים אבל אחת מוחרת דבאין נראות מיירי ואחת מרקולים לא עבדי והא דקאמר לעיל לר' ישמעאל ב' מוחרין מיירי בב' תפיסות כגון דאיכא גובהה וכיון דאיכא גובהה אין לאסור ב' דלא שכיחי לעשות מרקולים קטן בלד גדול היכא דאיכא גובהה בינתים אבל שלש אסורות אפילו איכא גובהה דכיון שהן זו בלד זו מוכחא מילחא דמרקולים עבדינהו ורבנן סברי ל"ש תפיסה אחת ל"ש שתי תפיסות ל"ש שנים ל"ש שלש נראות אסורות אינן נראות מותרות דאין עושין מרקולים קטן בלד מרקולים גדול ולעיל ס"ד (בי) כן במקורבות הרבה שנראות עמו כ"ע לא פליגי דאסורות ואפילו אחת כי פליגי במרוחקות פירוש שאינן נראות קס"ד במרוחקות הרבה קאמר יותר מארבע אמות ופריך והא בלד מרקולים קתני ומסיק בלד ד' אמות קמיפלגי דר' ישמעאל סבר משום דמוכחא מילחא דהוא מרקולים דעושין קטן בלד גדול אע"ג דאין נראות עמו (') אבל שתים לא כיון דאיכא גובהה כדמסיק אבל שלש אע"ג דאיכא גובהה עושין דוקא תוך ד' אמות כדתני בלד מרקולים והא דתני בברייתא שלש אפי׳ מרוחקות כיון דאין נראות עמו בשביל הגובהה מרוחקות קרי להו: דשבר ר' ישמעאל שתים מותרות. פי׳ בתוך ארבע אפי׳ מרוחקות כיון דאין נראות עמו בשביל הגובהה מרוחקות לה' מותרות ולפי המסקנא ניחא ודוק: אבגר בית קודים. הקשה אמות ונראה לי דה"ה דהוה מלי לאקשויי וסבר ר' ישמעאל ג' חוץ לד' מותרות ולפי המסקנא ניחא ודוק: אבגר בית קודים. הקשה ר"ת היאך מזכירין שמה כיון שאינה כתובה בתורה דבפרק ד' מיתות (סנהדרין דף סג:) משמע דעבר אושם אלהים אחרים לא תזכירו ואור"ת דקילוס לשון שבח שמה וחכמים כנו אותה קולים לשון לעג וקלם (מהלים מד פסוק יד) וזהו מרקולים חילוף קילוס לשון מר דשחוטה פרק גיד הנשה (חולין דף 17). מר דכנתא (בטרום ד' ל.) י ה"ב בגן של קרושים מהלך עליהם. לשון יחיד וכן בסמוך אפילו בצורתא דוחא לא מסחכל דארבי מנחם גופיה קאי ולא על אביו ואמו כדאיתא פ"ב דמועד קטן (דף כה:) כד נח נפשיה דר' מנחם בר' סימאי אישתנו כל צילמנייא משום דלא איסחכל בנורחא דזווא וא"ת מה חסידות איכא בזה הא אמרינן פרק שואל (שבת דף קמט.) דיוקנא עלמה אסורה להסתכל אפי׳ בחול כדכתיב אל תפנו אל האלילים ושמא בצורתא דווא שרגיל לראות בה תדיר לא שייכא בה הפנאה ואפ״ה לא מסתכל 🌣: בעינן בעין פנים ודיבא. פירש רבי שמואל בשם רבי שלמה ווה לשונו (ב) מן זביחה דפנים וה״ה לכל שאר מקרובת דמזבח כגון קיטור וניאוך וכל העולים לגבי מזבח מיקרו תקרובת עבודת כוכבים לענין שאין יכולין ליבטל והם כל מיני מאכל וכדתכן נמי במחני׳ מי יינות שמנים וסלחות הלכך הני אבנים לא הוו תקרובת מיהו אתסורי הוא דמחסרי משום דנעשים עבודת כוכבים עלמה כדלקמן בשמעתין (דף וא.) ובעבודת כוכבים מהני ביטול והא בטלו דחפו בהן דרכים ושמעינן מהכא דהני נרות של שעוה שמביאין דורון

שנאמר יויצמדו לבעל פעור ויאכלו זבחי מתים מה מת אין לו במילה לעולם אף תקרובת עבודת כוכבים אאין לה במילה לעולם

ומאן דלא פריש אמר בעינא כעין פנים וליכא אמר רב יוסף בר אבא

איקלע רבה בר ירמיה לאתרין ואתא ואייתי מתניתא בידיה ישובד

כוכבים שהביא אבנים מן המרקולים וחיפה בהן דרכים וטרטיאות

אמות דודאי לאו מיניה נפול: עושין מרקולים קטן. כלומר דרכן לעשות כן: נראות עמו. מקורבות מחד: שאין נראות עמו מותרות. דלאו מיניה נפול: אבנים שנשרו. היינו בידוע: נראות עמו. אכתי

> הוה עבודת כוכבים: שאין נראות עמו. הוו להו שברים: חני שנמלחו. נראות עמו אסורות שממנו נפול ושברים דמרקולים ודאי אסורין כדאמרן: שאין נראות עמו מותרות. דלאו מיניה נפול: וסבר רבי ישמעאל שתים. בתוך ארבע אמותיו מותרות: והתניא ר' ישמעאל אומר שתים בתפיסה לו. וסתם תפיסה ד' אמות וקתני אסורות: בתפיסה אחת. הא דקתני אסורות בתפיסה אחת שאין הפסק בינם למרקולים ואסורה בין לר׳ ישמעאל בין לרבנן דכל תוך ד' אמות נראות עמו קרי ליה ובשלש מרוחקות הוא דפליגי. והא דאוקימנא לעיל פלוגתייהו בתוך ד' אמות ולר' ישמעאל שתים מותרות ולרבנן ג׳ נמי מותרות בשתי תפיסות כדמפרש: דאיכא גובהה. תל מפסיק בינם למרקולים דהוו להו כמרוחקות דליכא למימר מיניה נפלו הלכך לר' ישמעאל שתים מותרות אבל ג' אסורות דעושין מרקולים קטן בצד מרקולים גדול: כה"ג. זו בלד זו: עיקר מרקולים. תחילתו אבל קטן הנעשה בלד הגדול עובדין לו כל דהו: ה"ג אמאי קרי ליה בכן של קדושים דלא איסתכל בלורחא דוווא: מנין לחקרובת כו'. והני תקרובת נינהו דהזורק אבן למרקולים זו היא עבודתו הלכך לאו עבודת כוכבים עלמה היא דתיקגי להו בביטול: כעין פנים. (ג) זבחים שבמקדש הוא דהוי תקרובת כדכתיב (שמות כב) זובח לאלהים יחרם בלתי לה' לבדו אלמא דומה כלפני׳ קרי זבח עבודת כוכבים ואבנים אין עובדין להסף בפנים: מוסכום

ל) וב"מ כה:ו. ב) פסחים קד., ג) [לקמן נב:], ד) לעיל מב. ותוספ׳ ספ״ו ע״שן, ל) ובהם כש"שו. ו) ווע"ע מוס' סנהדרין סד. ד"ה מרקולים ומוס' צ"מ כה: ל"ה כאבנין, ז) ווע"ע תום׳ שבת קמט. ד"ה ודיוקני], ה) [לקמן נא:],

תורה אור השלם 1. וַיִּצְמְדוּ לְבַעַל פְּעוֹר וַיֹּאכְלוּ זִבְחֵי מֵתִים: תהלים קו כח

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד"ה במהורבות מאד כגון כאמה: (ב) ד"ה מרוחקות כלומר בתוך ארבע אמות: (ג) ד"ה כעין פנים כעין זכחים: (ד) תוספות ד"ה במקורבות וכו' קרי ופלונחייהו ליה ופלוגמייהו וכר שנשתנה הסברת כל כך: (ה) בא"ד חפי' מרומקות אסורות ועוד כיון: (ו) בא"ד ועוד דמשמע אף לפי המסקנת. נ"ב ותימה דהך קושיא גם לפירושם קשיא ולריך לתרך הא דמתרלי התום' בסמוך [ומה מקום לקושיא זו] להקשות אפרש"י: (ו) בא"ד ל״כ הגובה נקרוב למרקולים ממש היא וכבר געבדו אותן האבנים כשנופלות א"כ וכו׳ כאילו לא היה גובה מה מזיק להן וכו' דה"ק במקורבות תוך ד'. נ"ב פי' דלמסקנא ההיא מקורבות ומרוחקות דלעיל אידי ומירותות ילפיל להיי ואידי תוך ד' [ובדליכא] גובה מקורבות קרי ליה [וד"ה אסורות] והיכא דאיכא גובה מרוחקות קרי ליה ופליגי: (ח) בא"ד כי דכשהם: מעט (ט) בא"ר ולעיל ס"ד הכי לע"ג דאין נראות עמו אסורות אבל: (ד"ה

מוסף רש"י

שייך לעמוד קודם נטל ממנה עצים. מן . **האשירה** (לעיל מט.) מחיסונ ישן. שכבר הוחזק לחימו אלא והוחזק מאיסורי הנאה ואין היסקו לחזקו אלא לאפיה, יוצן. שלא יאפו בהיסק זה ונמלא שלא הפת. בין נחדש שלננו וחזר והסיקו בעלי היתר, בין בישן בהיסק של עלי איסור, הוי ליה בתרוייהו זה וזה גורס, שהפת שני באה ע"י גורם דאיסור שנתחוק בהן התנור מראשיתו וגורם היתה דהאי היסק (שם). יוליך הנאה לים המלח. הפת אסורה לר״א עד יוליך י דמי עצים דאיסור י **כמלה** (וווח. ורנוי"ז פחחים בו.). ששיפה עבודת כוכבים לצרכו. שלרין לשפחין להסיק נשפחיה (לעיל מב.). היא ושפאיה מותרין. דהח ששיפה לנרכו (שם). לצרכה. ליפותה (שם).

י שבאית מתוך מתוך שמשיפה עבודת כוכבים. על עכו"ס, דאי של ישראל אפילו שיפה נמי עכו"ס היא ושפאיה אסורין, דעגודת כוכבים לי במולה אל ששיפה עבודת כוכבים. על עכו"ס, דאי של ישראל אפילו שיפה עבודת כוכבים. על עכו"ס, דאי של פשה אבני בית קוליס. מין אל פלל להו על היא שם ע"ז (בים כה:). אחת מכאן ואחת מכאן. והשלישית חליה על זה וחליה על זה (שם. מן המרקולים. יש עכו"ס שעוצדין לגל של אכנים וקורין לה מרקולים וכל הכא זורק לה אכן והיא עבודתה (לעיל מב.).

לעבודת כוכבים ומדליקין בפניהם ומשכיבן הכומר מכרם או נחנם לישראל מותר בהנאה ממה נפשך אי תקרובת עבודת כוכבים הוי אפי